

www.e-rara.ch

Florilegium historico-criticum librorum rariorum

Gerdes, Daniel

Groningae et Bremae, 1747

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRf 113

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-25260>

Abbatti [- Der Byen-boek.]

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

FLORILEGIUM

Librorum quorundam

Rariorum.

ABBATTI (*Roberti*) *Antichristi demonstratione contra fabulas Pontificias & ineptam Roberti Bellarmini de Antichristo disputationem*, Londini excudebat Robertus Barker Illmœ Regiæ Maj. Typographus 1603. 4. Erat Author Th. Doctor & Professor Oxoniensis, Georgii Abbati Archiepiscopi Cantuariensis frater, uti ipse, A. 1615. in Episcopum Sarisburiensem est consecratus atque A. 1618. supremum diem obiit: Dedicavit is hanc opellam oppido raram, Jacobo I. Magnæ Britanniæ Regi, cui de Anglicano Regno, in quo Elisabethæ Magnæ successerat gratulatur; atque *Mathæi Parisiensis* versum de Henrici secundi obitu ad præsentem casum applicat: *Mira canam, Sol occubuit, nox nulla secuta est.*

A

No.

Notari verò debet, & hunc ipsum librum, quinquennio post A. 1608. de novo fuisse editum formâ octavâ, unâ cum JACOBI Regis commentario de *Antichristo*;

Cæterum primariam hic adversus Pontificios causam videmus pertractari; *Quam si obtinuerimus*, sunt Auctoris verba, (*esse Romanum scil. Pontificem Antichristum*,) de reliqua controversia dubitandi non erit relictus locus, quia de *Antichristi doctrina*, quin *perniciosa sit*, & *impia*, dubitari non potest. Breve ejus libelli excerptum dat Cl. STRUVIUS in Biblioth. Antiq. Anni 1706. p. 487. quocum ita merito rationem inimus:

„ Nulli dubitamus, quin attentus lector, etsi alioquin fortasse in Pontificem propensior, suspensus evadat & secum cogitet, plane miraculum esse, ut *Pontifex Romanus* justissimo ubique passu in *Antichristi* vestigiis incedat, neque tamen sit *Antichristus*. „

ABRAMI (*Nicol.*) libri, non sunt penes nos ulla in Bibliotheca, inquit COLERUS in *Anthologia* T. I. fasc. V. p. 348. Erat ABRAMUS Societatis Jesuiticæ in Academia Mussipontana S. Litt. interpret. Quo munere functus paucos edidit libros, eosque rariores, ac nostris in oris à vulgo eruditorum ignoratos, teste

teste BÆLIO in diction. voc. *Abram.*
Inter eos, uti est *Epitome rudimento-*
rum linguæ Hebraicæ versibus latinis bre-
viter comprehensa; ita cum primis emi-
net, *Pharus Vet. Testamenti, seu, Sa-*
crarum Quæstionum libri XV. una cum
libris IV. de Veritate & Mendacio. Pa-
risiis apud Mathurinum Henault, via
Jacobæa, sub signo Angeli Custodis
1648. fol. De hoc opere ita Cl. HOF-
MANNUS ad Colerum scribit l. c.
p. 349. *Volumen si dico rarum, multos*
facile annuentes habebō; Si eruditissimum,
nemo negabit, nisi qui & ipsum librum &
raram Abrami doctrinam ignorat. Opta-
rem tam eruditum opus nostris in finibus
magis celebrari, ast quid vota valebunt,
quidque efficiant?

ACTA Pacificationis, quæ coram Sac. Cæ-
sareæ Majest. commissariis, inter Seren.
Regis Hispaniarum & Principis Matthiæ
Archiducis Austriæ, Gubernatoris, &c.
Ordinumque Belgii legatos, Coloniae habi-
ta sunt, fideliter ex protocollo legatorum
Ordinum descripta &c. Antverpiæ apud
Plantinum 1580. 8. & Lugduni apud
Andr. Schutenum. 1580. 4. Si hæc
Acta dixerimus complecti res omnium
maximè memorabiles, atque cum pri-
mis Reipublicæ & Ecclesiæ Fœderati
Belgii prima fundamenta, à verò non

aberrabimus. Collegit ea, Ordinum
 nutu & auctoritate, non equidem, quod
 THUANUS judicabat Historiar. Lib.
 LXVIII. §. XXV. Tom. III. f. 691.
Adolphus de MEETKERKE qui & ipse
 ex Ordinum legatis fuerat, sed *Aggæus*
 ALBADA Jureconsultus eximius, & ipse
 inter Ordinum legatos conspicuus, rectè
 monente Ge. BRANTIO in Hist. Ref.
 Belg. T. I. p. 648. qui simul observat,
 quam egregiis planè annotationibus,
 declarationibus & observationibus, de
 rebus religionis, libertate conscientiæ &
 cultus publici, eadem sint instructa;
 Sunt autem Annotationes pleræque ac
 probationes pro defendenda Protestan-
 tium & Ordinum in Belgio causa ac li-
 bertate institutæ, cum Præfatione, qua
 maximè nititur demonstrare, Belgas ob
 tumultus exortos, quorum culpam in
 Albanum ac ceteros Regis ministros reji-
 cit, aut divinæ læsæ majestatis, aut per-
 duellionis crimini minimè affines esse:
 inprimisque, de templis expilatis & ima-
 ginibus ac statuis passim dejectis, quod,
 qui potuerunt, non prohibuerunt, cri-
 men objectum refutat: *Et factum qui-
 dem ipsum nunquam probasse moderatiores,
 dicit, aut non infectum voluisse, sed al-
 tius penetranti & judicia divina, quan-
 tum homini licet rimanti, in confesso esse,*
Deum

Deum hoc facto, Ordines, populum & Regem erudire & convincere voluisse, si tam grave piaculum judicent, lapideas & ligneas statuas frangere & demoliri, quantum piaculum sit, homines, sine ullo discrimine sexus & ætatis, qui ad imaginem Dei facti sunt, & quorum sine dubio magna pars jam imago Dei, hoc est, Christiani erant, destruere & evertere?

Esse autem hæc Acta longè rarissima, norunt, quibus res Belgicæ curæ sunt cordique, ut Janus GRUTERUS, Vir longè doctissimus jam suo tempore consultum judicaverit, ea denuò in lucem edere; atque inter *Scriptores Rerum Belgicarum*, quorum collectionem is meditabatur, referre. Sunt eadem hæc etiam *Lingua Belgica* edita eod. anno 1580. Leidæ apud Carolum Sylvium, Ordinum Hollandiæ Typographum.

ACTA Colloquii Ratisbonensis ultimi A. 1546. habiti, admodum esse rara, testatur SALIGIUS in *Hist. Aug. Conf. Tom. I. p. 552.* Prodierunt ea sub hoc titulo: *Actorum colloquii Ratisbonensis ultimi, quomodo inchoatum ac desertum, quæque in eodem extemporali oratione inter partes disputata fuerunt, verissima narratio, jussu Cæsareæ Majestatis conscripta & edita* Ingolstadt. 1546. 4. Verus eorum editor est Joh. HOFMEISTER,

6 *F. ab Aitzema. Jo. Alba. P. Alcyonius.*

RUS, Pontificius, qui & ipse à parte Pontificiorum collocutor in eo erat colloquio. Quæ verò à parte Potestantium edita sunt Acta, prodierunt Witebergæ 1546. 4. & *Georgium MAJOREM* habent auctorem: Nam & *Martinus BUCERUS* brevem sed fide dignam de eodem colloquio tum lingua Germanica edidit relationem historicam, 4. quam utramvis ipse servo.

AITZEMA (*Foppii ab*) Frisii, Jureconsulti Helmeftadiensis *Poëmata Juvenilia*, una cum dissertationum ipsius ex Jure Civili Libris II. Helmst. 1607. 4. edita, non sunt ubivis obvia, teste M. CRUSIO in Memorabil. Plesliacis p. 17. Quanti verò Foppium æstimaverit *Isaacus CASaubonus*, liquet ex ejus Epistola 412. & 414. edit. Amsterd. in folio.

ALBÆ (*Johannis*) *Selectæ Annotationes & expositiones* in varia utriusque Testamenti difficillima loca. Valentia 1613. 4. & Mogunt. 1676. 8. Raritatem hujus, quem ex editione Moguntina ad manus habemus, libelli addiscimus ex eo quod Cel. *Jo. Christ. WOLFIUS* in Epistola ad M. V. de la Croze in Thes. Epist. Croz. T. II. p. 180. fatetur se nunquam eum librum vidisse, & tamen eum vehementer desiderare.

ALCYONII (*Petri*) *Viri undequaque doctissimi*

tissimi Medices Legatus, sive de Exilio libri II. latine linguae elegantia ad unguem expoliti, ac Christianis Philosophicisque rationibus instructissimi. Venetiis anno 1522. in ædibus Aldi & Andreae Asulani soceri 4 & 8. & Aureliopoli 1624. 8. Rarissimi hujus libri notitiam exhibet STRUVIUS in Biblioth. Antiq. 1706. p. 369. sq. qui simul ex Jovio, Pierio Valeriano, Varillasio & Bælio, quædam ad Auctoris vitam a) & fata spectantia præmittit: Memorabile est, quod Alcyonius, cum statum Italiae, qui tempore Laurentii Medicæi fuerit, describit, de Sixto IV. Pontifice Maximo ita loquatur: p. 237. edit. Menkenianæ. Officii Pontificii & religionis & Dei oblitus, non secus in Italia bella excitare solebat, atque si illa Asiae aut Africae provincia esset, in qua Turcæ & Pœni regnarent: non pars Europæ, ex flore clarissimorum virorum constans, cujus Princeps esset Pontifex Maximus, qui moderatissime & sapientissime clavum tanti Imperii tenere & gubernacula Reip. tractare in maximo cursu & fluctibus deberet. Enimverò Cl. Job. Burch. MENCKE-

A 4

NIUS

a) *Alcyonii vitam quoque videmus à doctiss. Nicéronio exhiberi in Memoires pour servir à l'histoire des hommes illustres Tom. IV. p. 150-166.*

NIUS A. 1707. hos & alios libros in 12. Lipsiæ sub titulo, *Analec̃ta de calamitate literatorum* recudi fecit, una cum præfatione, qua Alcyonii causam, adversus Pauli Manucii accusationem, quasi ex Bibliotheca Monachorum Florentinorum, Ciceronis libros de gloria suffuratus fuisset, atque ex iis suum hunc de *Exilio* librum confarcinasset, defendit.

ALDRETE (*Bernhardi*) Hispani, Antiquitates Hispaniæ & Africae, patria lingua editæ & quatuor libris comprehensæ Antverpiæ 1614. 4. inter rariores libros recenseri solent: Integer titulus ita se habet: *Varias Antiquedades de Espana, Africa, i Otras Provincias del Doct̃or Bernardo Aldrete, Canonigo, en la Sancta Iglesia de Cordua.* En Amberes, à costa de Juan Hasrey anno MDCXIV. Præ reliquis, magno studio *Punicas* hic, sive *Carthaginenses* tradi videmus Antiquitates, quippe cum Lib. II. Cap. II. integrum Vocabulorum *Punicorum* exhibeatur *Lexicon* à pag. 180—240. De raritate libri testem habemus *Celeb. MOSHEMIUM* in Epist. ad Cl. Mat. Veyff. de la Croze in Thef. Epist. Croziano. T. I. pag. 298. ubi & consulit Moshemius Crozium, an verum id sit, quod Antonius in Biblioth. Scriptorum Hispan. retulerat, „ *Antiquitates AL-*
DRE-

„DRETÆ latinè etiam esse editas. „
Id saltem certum est Cl. HAVER-
KAMPUM Leidensem quondam Pro-
fessorem, communi cum Cl. Moshemio
inito consilio, & LASTANOSÆ li-
brum rarissimum de Nummis Hispanicis
incognitis, & hunc ALDRETÆ li-
brum in Latinam Linguam conversum,
inferere voluisse *Thesauro Hispanico*,
quem is, dum vivebat, moliebatur. v.
Thes. Croz. T. II. p. 218.

Ejusdem *Del Origen, y Principio de la
Langua Castellana compuesto par el Doctor
Bernardo Aldrete. Madrit 1674. fol.*
Lib. rarus dicitur in Bibl. Albini. p. 17.
ALEXII (Simonis) *Dialogi VII.* longe
sunt rariores, neque ferme noti, nedum
perspecti, iis qui ceteroquin Historiæ
Reformationis monumenta satis excus-
serunt diligenter. Integer libelli titulus
hic est: *De Origine Novi Dei Missati-
ci, quondam in Anglia mortui, nunc de-
nuo ab inferis resuscitati, dialogi VII. In
quibus purissimi Sacræ Scripturæ fontes,
ad impurissimas Scholasticæ doctrinæ lacu-
nas collati, non tantum verum Cœne Do-
minicæ usum ostendunt, sed etiam impium
Missæ Papisticæ abusum patefaciunt. Si-
mone ALEXIO Authore MDLVIII. 8.*
Præfatio libello, Genevæ ni fallor,
apud Joh. Crispinum Atrebatensem qui

& præfationem conscripfit excuso, præ-
 missa, commemorat, auctorem SIMO-
 NEM ALEXIUM, fuisse virum, cui
 propter insignem ministerii verbi Dei
 functionem, multum tribui debeat, qui-
 que *hos Dialogos ad adversariorum tech-
 nas detegendas & impugnandas scripserit
 Londini, non equidem edendi causa, sed
 ut illustrissimi Viri & Christo fidelissimi
 martyris, THOMÆ CRANMERI,*
apud quem tum agebat, mandato satisfac-
ceret; Veluti Auctorem in his dialogis
id egisse, deinceps asseritur, ut calicis
noxia pharmaca, quibus hætenus totum
inebriavit orbem Romanæ aule incubator
Antichristus, nota faceret, & ignorantes
(si fieri possit) à meretriciis illius poculis
avocaret. &c. &c. Notabilia prorsus
sunt verba Theodidacti pag. 117. qui ad
Philotheum collocutorem hunc in mo-
dum, „ quod Christus dixit, Hoc est
„ corpus meum, ejus sensus est. Hoc,
„ nempe panis, est, id est, representat
„ corpus meum Quemadmodum inter-
„ pretati sunt sancti Patres veteris Ec-
„ clesiæ Quod doctissime quoque pro-
„ bavit pientissimus & doctissimus vir,
„ Thomas Cranmerus, archiepiscopus
„ Cantuariensis, in suo tertio libro de
„ præsentia & modo existendi corpo-
„ ris Christi in Sacramento coenæ Do-
 „ mini-

„ minicæ. „ Et deinceps pag. 122. ita
 „ infit. „ Papiftæ dicunt, in Sacramento
 „ coenæ Dominicæ substantiam panis
 „ converti virtute consecrationis in cor-
 „ pus Christi, ipsumque Christum sub
 „ solis speciebus panis vere, & realiter
 „ contineri & manducari. Nos autem
 „ dicimus, veram panis substantiam in
 „ Sacramento manere, & ori externo
 „ hominis exhiberi, & quam certo sci-
 „ mus externo homini panem verum
 „ exhiberi, tam certo scimus interiori
 „ nostro homini, per fidem verum Chri-
 „ sti corpus & verum Christi sangui-
 „ nem communicari. „ Ex hisce atque
 „ similibus effatis huic libello affatim in-
 „ fertis judicare poterit attentus Lector,
 „ cuinam sententiæ, primi in *Anglia* E-
 „ vangeliæ renati Confessores fuerint ad-
 „ dicti, illine quam adeo acriter propug-
 „ nant Lutheri asseclæ, an vero illi, cui
 „ ex verbo Dei reformatæ, adstipulantur
 „ Doctores nostri.

ALLATIUS (*Leo*) de *Templis græcorum*
recentioribus ad Joh. Morinum. De *Nar-*
thece Ecclesiæ Veteris ad Gasparem de
 Simeonibus. De *Græcorum* hodie quo-
 rundam *opinationibus* ad Paulum Zac-
 chiam Colon. 1645. 4. Constat autem,
 Allatiana haud frequenter esse obvia.
 M. H.

ALLENII (*Wilb.*) libellus *a*) de *Jure occidendi tyrannum* est rarissimus. Extat editio Lugd. 1658. ita inscripta. *Traité politique, que tuer un Tyran n' est pas un meurtre.* v. de hoc libro PLACC. Theatr. anon n. 2114. *α.* & 2484. Inter hujus ALLENII, quem inter eruditos mercatores recenseri constat, Opera A. 1707. simul edita libellus hic non reperitur. vid. Act. erud. Suppl. T. V. p. 242.

ALLIXII (*Petri*) Perinsignis Theologi Gallo-Britanni Reformati, atque inter Macrobios eruditos recensendi, cum A. 1641. natus, A. 1717. d. 3. Martii demum supremum diem obiverit in Anglia, Lucubrationes, uti omnes sunt rariores, ita cumprimis, eruditum illud quod Lingua Anglicana ab eo conscriptum habemus Opus duplex, inter rariora Historiæ Ecclesiasticæ monumenta locum habet: Prioris titulus est: *Some remarks upon the Ecclesiastical History of the ancient Churches of Piedmont* by P. ALLIX D. D. Lond. 1690. 4. *Observationes quædam ad Historiam Ecclesiasticam ecclesiarum antiquarum Pedemontii &c.* Posterioris vero: *Remarks upon the*

a) Est tamen Gui. PATINUS, qui in Epist. 151. censet, alium ejus libri esse auctorem Dn. scil. de *Marigni.* v. Clerc. Bibl. Univerf. T. xx. p. 234.

the Ecclesiastical History of the antient Churches of the Albigenfes. By P. ALLIX D. D. Treasurer of the Church of Sarum. London 1692. 4. *Observationes ad Historiam Ecclesiasticam antiquarum Ecclesiarum Albigenfium &c.* Habemus utriusque Operis præstantissimi excerptum in Actis Eruditorum A. 1691. mens. Jun. p. 254. & seqq. & A. 1693. mens. April p. 169. & sq. Est vero utrumque hoc Latina versione dignissimum opus, BOSSUETI Episcopi Meldensis *Historiæ variationum Ecclesiarum Protestantium*, cum primis oppositum; Is enim per totum librum XI. Albigenfium & Waldensium famam denigrare, eosque Manichæismi reos a) declarare studuerat, quam ab iis calumniam abstergere utrovis hoc opere è re sua doctissimus Auctor existimabat: Quanquam vero non integram hic Waldensium vel Albigenfium Historiam is describit, quod a viris egregiis *Chassagnonio, Perrino, Ufferio, Legero & Morlando* jam factum erat, tamen vel sic egregia multa atque ex intimo eruditionis ecclesiasti-

a) Est notandum, quod præ ceteris Cl. quoque BASNAGIUS in *Historia Ecclesiarum Reformatarum* hanc causam adversus Bossuetum de Waldensibus non Manichæis, egregie defenderit Tom. I. p. 329. seqq.

fiasticæ penu deprompta hic affert, ostendendo, veram Antiquitatem utriusque harum Ecclesiarum, ac demonstrando, quam falsi nihil fuerit jactatum ab earum membris, quando asseruerunt, „ se a Romanæ sedis jugo immunes, originem suam ad ipsa Apostolorum tempora referre; „ Quem in finem multa prorsus eximia nec alibi facile obvia, de iis qui inde ab *Irenæi temporibus* erudiverunt *Galliarum Ecclesias*, De *extinctione Canonorum Aurelianensium*, de *Manichæis*, eorumque in *Galliæ provinciis* ingressu, de *independentia priscarum Ecclesiarum Gallicarum*, & quam nec Episcopo Romano subfuerint, nec ejus doctrinæ, quippe contaminatæ, adhæserint, de *Dioecesi Italica*, de *Liturgia Ambrosii*, et sim. hic plena manu Historiæ Ecclesiasticæ cultoribus exponuntur cognitu dignissima.

ALTARÆ (*Mosis*) de *mantenimento de la Alma* &c. i. e. Tractatus de alimentis seu sustentatione animæ, quo exponitur ratio vivendi, quam Judæus in omnibus suis actionibus sectari debeat, ex Hebraico Hispanice conversus per *Mosen* ALTARAS Venet. 1609. fol. Librum hunc rarissimum dicit *Jo. Chr. WOLFIUS* in *Bibl. Hebr. T. III. p. 738.* eumque luculentius recenset.

AME-

AMEDÆI (Divi,) Episcopi Lausaniæ,
de Mariâ Virgineâ Matre Homiliæ octo,
plenæ mysticis ejus laudibus, quæ miris
modis languidam in Deum mentem si-
mul excitant, quibuslibet Christianis
inprimis utiles & amœnæ. Basil. 1517. 4.
M. H.

ex AMYRALDI (*Mosis*) libris nonnulli
non frequenter sunt obvii. Ratio hæc
est, quam dedit ANCILLONUS P.
in *Melange Critique* p. 131. „ qu' il ne
„ s' est jamais fait deux editions de M.
„ Amyraud, excepté de celuy, qui a
„ pour titre: *Traité des Religions con-*
„ *tre ceux, qui les estiment indifferen-*
„ *tes.* „ M. H.

ANDRADA. de *Jacobi de Paiva d' AN-*
DRADA libris X. *Orthodoxarum ex-*
plicationum de divisis religionis capitibus
Venetiis 1564. 4. editis, rectè jam no-
tatum est à Cl. *Vogtio* p. 28. quod ii
Martino CHEMNITIO occasionem
dederint conscribendi illustre illud *Con-*
cilii Tridentini Examen.

Intereâ circa hujus operis raritatem
notari debet & Doctiss. PELISSO-
NIUM & Ill. LEIBNITIUM dudum
frustra in illud inquisivisse, nec nisi
magna demum opera illud oculis usur-
passe, vid. *Lettres de Mr. Leibnitz.* & de
Mr. Pelisson &c. lettr. III. p. 285. &
LEIB-

LEIBNIT. Epist. Miscell. ep. 57. p. 106. & ep. 58. p. 107.

ANDREASII (*Marsilii*) Mantuani, Oratio de amplitudine Misericordiæ Dei absolutissima, Italico sermone primum conscripta, nunc in Lat. sermonem conversa à Cælio Horatio CURIONE C. S. F. interprete. Item Sermones tres D. Bernardi OCHINI de officiô Christiani Principis eodem Interprete. Item S. Declamationes quinque Basil. 1550. 8. M. H.

ANONYMI Commentarius in APOCALYPSIN Witeb. 1528. 8. chartis 25. & dimid. Est libellus longe rarissimus à Luthero ipso unà cum præfatione editus; ubi inter alia ita inquit: *Primum te oro, quisquis es Lector hujus commentarii, ne quid fictum à nobis editum credas. Ego (si qua fides mea est) testor hunc Codicem esse per optimos viros ab extremis finibus Germaniæ, nempe è Sarmaticis Livonicisque regionibus ad me missum, literis & syllabis seculum suum proprie testantibus deformatum, ut ipse negare non potuerim, esse cum annis circiter septuaginta, ante hos annos descriptum. Ex ipso vero Codice satis intelligi potest, auctorem ejus Commentarii fuisse eo tempore, quo monstrum illud maximum stetit Schismatis (quod vocant novissimi,) quod tandem Constantiensi concilia-*

ciliabulo, per sanguinem Job. Hufs & Hieronimi Pragensis velut sacrificio quodam placatum & finitum est . . . . . Papam Anti-Christum & recte & vere pronunciat, idque indubitata fide atque conscientia, argumentisque fidelissimis.

Ad JOH. HUSSUM hunc commentarium pertinere docet *Conr. GESNERUS* in *Biblioth. Univers.* fol. 427. Unde & *WHARTONUS* in *App. ad Caveum* p. 70. inter Hussi scripta refert, *Commentarium in Apocalypsin* sine authoris nomine editum *Witembergæ* 1528. Sed incerta tamen, uti nobis videtur, conjectura, & videtur *Cl. LAMPE* in *H. E. L. 2. c. 11. p. 321.* eum tribuere *Johanni PURVEYO*, *Wiclefi* discipulo, secutus in ea sententiam *Ph. MORNÆI Viri Illustris*, qui in *Mysterio iniquitatis* pag. 495. eundem *Jo. Purveyo* attribuit, cum alii eum aliis tribuant;

Id saltem certum est, ipso Auctore referente p. 122. b. quod A. 1389. vel, 1390. hæc conscripta sint; Ibi enim disertis verbis, de schismaticis Pontificibus *Urbano VI. & Clemente* injicitur mentio atque additur: „Imposuerunt etiam sibi, quod ipse habuisset spiritum prophetiæ, prædicando unum terræ motum, qui factus fuis-

„ set proxima æstate elapsa Anno Do-
 „ mini 1389. quo tamen anno nullus
 „ terræ motus contingebat. „ Enim-
 „ verò, & illud notari debet, quod Auctor
 „ referat pag. 94. b. *se hæc in carcere con-*
scripsisse; quin imò addat; „ Se nun-
 „ quam consimilia contra Antichristum
 „ & suos conscripsisse, nisi ea occasio-
 „ ne, qua se incarceraverant, ne un-
 „ quam ageret adversus eos. „ Quod
 „ confirmatur pag. 104. a. ubi & illud ad-
 „ dit: „ Et sævissimos compedes, non
 „ modo ferreos sed & calibeos mihi in-
 „ ter cæteros providerunt. „

Enimverò, ex hisce aliisque id elici-
 tur, *Joh. Hussum* ejus auctorem esse non
 posse, quippe qui non ante ann. 1415.
 fuit incarceratus; Neque etiam is tum
 demum, quando incarcerabatur, Papam
 dixit esse Antichristum, quippe qui
 jam ante, *Anatomiam Antichristi* (vid.
 Opera Hufi Tom. I. p. 336. 337.) con-
 scripserat, atque in ea Papam & Eccle-
 siam Romanam denigraverat. Ut hacte-
 nus propter ea quæ de *Johanne Purveyo*
 annotavit *Mornæus*, vero sit similis,
 cum pro auctore haberi debere: Quæ
 enim ex exemplari Peterseniano, quod
 per Rev. GRONAVIUM Theologum
 Berolinensem ad me devenit, afferun-
 tur de *Sigundo von Wembdingen*, qui
 for-

forte ejus sit auctor, ea soli innituntur conjecturæ nullis rationibus firmatæ.

ANTONIDÆ (*Henrici*) Nerdeni Systema Theologiæ Franeker. 1613. 4. editum extremæ etiam in nostris regionibus est raritatis: Fuit ipse *Henricus* à loco natali Nærda, Nerdenus, ordinariò quoque *Antonides van der Linden* dictus, inter primos Academiæ Frisicæ Professores Theologos, quippe qui & novam Academiam d. 29. Julii A. 1585. initiavit atque non diu post d. 13. Febr. 1587. Templum Academicum. Est verò id tantò notabilius Systema, quod illud perinsigni ornatum est præfatione, quæ nobis primordia Reformatæ in Belgio Religionis sistit, ex qua eapropter *Miscellaneis nostris Groninganis Tomo Tertio, Fascic. I. n. V. p. 43-64.* quædam inseruimus excerpta, sub titulo *Auroræ Lucis Evangelicæ &c.* At verò, quum alia multa pereximia illi præloquio ad Illustrissimos Ordines Belgii Fœderati Generales directo, insint, juvat unum alterumve ex eo specimen excerpere: Sic enim is jam tum (scilicet Anno 1611.) inter alia: „ Nam certa „ est Ecclesia, scribit, nullam esse veri- „ tatem Dei, nisi in ejus sermone.... „ . . . . Quid ergo? *Confessio & Cathe- „ chismus* erunt norma sensus scripturæ,

„ & ad ea ceu trutinam ecclesiæ sana
 „ doctrina erit examinanda? Nemo
 „ nostrum hoc in mentem sibi unquam
 „ venisse, nemo ab se dictum fatebitur,
 „ nemo agnoscat. Quin contrà & cre-
 „ dimus & loquimur, quod solæ Scrip-
 „ turæ *Ἐνοπιεῖς* comprehensæ libris V.
 „ & N. Testamenti Prophetis & A-
 „ postolicis sint unica & perfectâ nor-
 „ ma & verborum & sensus Confessio-
 „ num Ecclesiæ, Symbolorum, Ca-
 „ techismorum, Concionum, Scripto-
 „ rum; Dictorum, & soli Scripturæ
 „ deferimus auctoritatem canonicam,
 „ ut nihil sit rectum, nec quâ de ver-
 „ bis, nec quâ de sensu, nisi quatenus
 „ ex ea depromptum est, recipiendum-
 „ que sit, nec propter ecclesiæ, nec
 „ synodi, nec Patrum nec Doctorum
 „ auctoritatem, sed tantum, quia à ver-
 „ bo Dei sit approbatum. Quorsum er-
 „ go Confessio & Catechesis? Inter-
 „ pretandam esse Scripturam fatebitur,
 „ nam id pertinet ad finem instituti à
 „ Filio Dei ministerii ecclesiæ, & pro-
 „ pterea dona dat. Horsum ergo Con-
 „ fessio & Catechismus, ut notum sit,
 „ quem sensum Scripturæ S. ecclesia
 „ non dat, non affingit, sed ex ea didi-
 „ cit et credit. . . . Sic igitur nos
 „ consensus retinendi & testandi ergo
 „ sub-

„ subscribimus Confessioni & Catechismo, non quod eos libros putemus esse
 „ θεοπνευστας, aut paris cum iisdem autoritatis (malè id creditur, calumniosè
 „ dicitur) sed quia ex unico Canone, qui est Scriptura S. desumptos esse &
 „ cum eo convenire judicamus, Fidem enim in Deum non in homines profitemur. „

Sic & deinceps: Odi inquit, si quis, in rerum natura, την ψυχότοραυίδα, & non sine horrore ejus exercitæ in tot pia capita & in me quondam ipsum memini, & puto eos qui eam unà mecum sunt experti, ultrò futuros plus satis faciles & pronos ad summam moderationem, & moveri argumentis, quæ ingenuè agnosco mihi hac de re cogitanti semper obversari: quod errorum conscientia, & delictorum ejusdem testimonio redargutorum, magnum & evidens sit discrimen: . . . . Scio conscientiam esse teneram, & non nisi pre-euntis judicii in intellectu spontaneam sectatricem, vi pressam ad tempus quidem luctari cum hypocrisi, sed tandem aut se aperte prodere, aut planè obbrutescere & extinguere. Interea non omittenda sunt, quæ Dei zelotæ honor necessariò requirit, & quæ justa tyrannidis & sevitia suspicione non laborant apud infirmiores, sic ut, quod in disciplina Ecclesiæ vult Augusti-

nus, discernantur ea quæ multitudinem occuparunt, nec sine periculo tritici tolli possunt, ab iis quæ per paucos sparguntur, quæ fundamentum luxant, ab iis quæ minus.

Porro : „ Audiantur dissentientes,
 „ audiantur satis & plus satis, audiantur
 „ tur ἀσφαλως & ἀτιμωρητως, instituantur
 „ tur collationes placidæ virorum sapientum,
 „ piorum, alienorum à personali odio,
 „ invidia, similibusque carnis affectibus,
 „ æquitatis & concordie amantium, non
 „ ambitiosorum, iracundorum, non eorum
 „ quorum tota vita testatur non religionem,
 „ sed mundum quæri :

„ Qui in magistratu sunt constituti,
 „ ne existiment religionis cognoscendæ
 „ curam ab se abesse debere alienam.
 „ Discant eam ipsi diligenter ex Verbo
 „ Dei, cum illo conferant dissentientium
 „ sententias, in controversiis de religione
 „ non sint κωφα προσωπα, & alieni
 „ iudicii tantum administri :

„ Quomodo alioqui per leges sua auctoritate
 „ sancient, quod non intelligunt? Certè hoc
 „ non potest fieri ex fide, quod autem non
 „ ex ea, peccatum esse pronunciat Apostolus., . . .
 „ Sed hæc sufficiant, quippe ex quibus præclari
 „ Viri indoles cognoscitur, & quam

Lev. & Petr. Apollonius. G. Aportanus. 23

quam Libertatis æquè ac Veritatis asser-
tor fuerit strenuus, Antonides noster,
qui tamen triennio post A. 1614. ætatis
69. fato suo functus est.

APOLLONII (*Levini*) Gandobrugani,
Mittelburgensis,) *de Peruviae regionis,*
inter Novi Orbis provincias celeberrimæ
inventione, & rebus in eadem gestis Libri
V. ad Jacobum Claroutium, Maldeghem-
mæ ac Pittemiæ dominum. Antwerp.
1567. 8. De Auctore Libri rarioris
conf. SWEERT in Athenis Belg. pag.
504. Ipsum librum verò excerptit Cl.
STRUVIUS *Bibl. Antiq. p. 369-382.*
qui & deinceps accuratissimum apponit
Judicium, „ esse scilicet hunc librum
„ insignis utilitatis, utpote in quo ac-
„ curata serie occupatio, mores, soli
„ ratio, bella cum barbaris, regionis
„ Peruviae describuntur, ut plenior
„ cognitio nobilissimæ & auro atque
„ argento ditissimæ Provinciæ ex illo
„ hauriri possit. „

APOLLONII (*Petri*) *Excidii Hierosoly-*
mitani Libri IV. editore Adr. van der
burchio Lugd. 1586. 8. itidem inter ra-
riores libros recensentur. Sed vid. COL-
LATIUS.

AORTANI (*Georgii*) liber de S. Coena
Emd. 1528. lingua vernacula i. e. Oost-
frisica conscriptus: sub tit. *Eine klare*

*underrichting van den Sacramente des A-
wendmals unses Heren Jesu Christi*, inter
rarissimos merito numeratur. GEOR-
GIUM APORTANUM, primum
Frisiæ Orientalis Reformatorem & Em-
danorum Evangelistam, vero nomine
dictum *Jurjen van*, sive, *by der daere*,
nemo nisi qui in Reformationis historia
hospes est, a) ignorare poterit; Quæ
de eo maxime sunt memorabilia habe-
mus ab *Ubbone* EMMIO V. C. descrip-
ta, Historiarum Lib. LIV. p. 824. &
seqq. Testamentum ejus A. 1530. d.
xvi. Januarii consignatum & propria
viri manu scriptum habemus inter sar-
cinulas nostras, tanquam *κειμηλιον* longe
rarissimum, & ex quo pro illorum tem-
porum more, *partim* fidei ejus, cui
immortuus is est, *Reformatæ* sincera
& constans Confessio, *partim*, singula-
ris conspicitur, quo is apud *Ennonem*
ejus temporis Illustriss. Fris. Orientalis
Comitem valebat, gratia, quippe qui
Domum quoque, ipsi in hæreditariam
pos-

- a) Cæterùm de Eo EMMIUS Lib. LV.
fin. pag. 862. ita: *Vir sanctissimus & bo-
nis carissimus, etiamnum in memoria gra-
ta posterorum & Embdæ & toto in agro
vivens: Extat etiam nunc Summa doctrine
ejus manu scripta, quam anno MDXXVI.
conceptam adversariis opposuit.*

G. *Aportanus*. S. *Aquilianus*. C. *Aquilinius*. 25

possessionem ex liberali Donatione in favoris documentum dedit, uti ex ipsis illis testamenti tabulis pellucet. Cæterum hunc de *S. Coena* librum inter rarissimos hodieque quantum constat non amplius obvios, esse testis est doct. MEINERSIUS in *Histor. Reform. Fris. Orient.* T. I. p. 113. qui ita: *Het boek over het Avondmaal uitgekomen en te Emden gedrukt in't jaar 1528. waar van de Emders Predikanten gewagen p. 41. 42. zal naar alle wãarschynlykheid zyn maakzel geweest zyn, zo niet gantschelyk, ten minsten ten dele: wordende dit boek, zo veel ik'er af weet nergens meer gevonden.*

AQUILIANI (*Scipionis*) *Tractatus de placitis physicis Philosophorum* qui ante Aristotelis tempora floruerunt Venet. 1523. & Mediolani 1615. 4. est rarissimus, vid. FABRIC. *Bibl. Gr. Lib. II.* c. 33. p. 296. & BRUCKER *Hist. doct. de Ideis*, qui & ipse in *Histor. Critic. Philosoph. P. II. Lib. II. c. VII.* §. XIV. p. 811. profitetur se novam editionem additionibus & illustrationibus auctam dudum meditari.

AQUILINII (*Cæsaris*) *De tribus Historicis Concilii Tridentini*, Amstelod. apud Elisæum Weyerstraten 1660. 8. Auctor ipse quicumque demum sit, de quo dispu-

tatur ap. PLACC. Theat. n. 217. fol. 70. Romanæ, quod ex hoc scripto non ubivis obvio, utilissimo tamen ac egregio liquet, Ecclesiæ addictus, tres inter se comparat *Petrum Suavem Polanum* sive, Paulum Sarpium Venetum, *Scipionem Henricum*, & *Sfortiam Pallavicinum*, Concilii Tridentini Scriptores, cum in finem ut quam eximia sit Suavis Polani sive P. SARPII, auctoritas & prærogativa evincat, unde primo, *Henrici & Pallavicini* opera inter se confert, deinde verò *Petri Suavis & Sfortiæ Pallavicini* Historias accuratius examinat. Enimvero *Pallavicinum* vel ipso *Henrico* esse minorem evincit; atque deinceps comparat *Suavis & Pallavicini* Historias, ut sunt Historiæ. Porro considerat *Pallavicini* Historiam, quatenus est responsio ad P. Suavem, & tertio demum iudicium profert, utra magis utilis vel perniciosa sit Ecclesiæ Romanæ; Atque omnibus tandem excussis rationum momentis concludit, *Suavis* sive *Sarpii* Historiam longe excellentiorem esse, duobus magnis Pallavicini voluminibus, quæ indignationem in legentis animo excitare, parum autem veritatis dare valeant. confér STRUV. Biblioth. Antiq. 1706. p. 465-474.

ARETII (*Benedicti*, Bernensis) Commentarii absolutissimi in *Pindari Olympica*, *Pythia*, *Nemea*, *Isthmia*. excudit Johannes le Preux 1587. 4. Est liber is longe rarissimus, quique non nisi maximo pretio comparari potest; Quam doctissimus ille ex nostris Theologus ARETIUS, cujus eruditissimum commentarium in *Libros novi Testamenti* habemus in fol. in literatura Græca fuerit versatissimus, ex ipso hoc pereximio cognoscitur opere, quod titulo tenus tantummodo cognitum fuisse Viro Cel. J. A. FABRICIO, apparet ex ejus *Biblioth. Gr. XII. c. xv.* Complectitur autem, hoc Opus pag. 558. in maj. forma quarta, & prodiit absque ullo præfamine, nisi quod typographus tria quatuorve verba ad lectorem præmiserit, quæ nihil tamen, quod commemorari mereatur, exhibent.

ARETII (*Bened.*) Eiusdem *Historia condemnationis Valentini Gentilis*. Genev. 1567. 4. inter rariora quoque connumeratur scripta. Integer ejus titulus hic est. *Valentini Gentilis teterrimi hæretici Impietatum ac triplicis perfidiæ & perjuriæ explicatio ex Actis publicis Senatus Genevensis, adjicitur Historia quod justo capitibus supplicio affectus fuerit, & contra eundem blasphemias defensio articuli de Sancta Trinitate.*

28 C. Aslac. P. Ast. J. L. G. Balz. M. Barl.

ASLACI (*Conradi*) *Historiam Reformationis Danicæ* Hæfn. 1622. editam, inter libros rariores suo jam tempore referebat SECKENDORFIUS Luth. L. I. §. CXLIX. pag. 268.

ASTORGA (*P. de Alva*) vid. PRODIGIUM *Naturæ*.

BALZACII (*Joannis Lud. Guezii*) *Epistolæ selectæ* Paris 1651. in 12. MORHOFIO teste in Polyh. L. I. C. XXIV. p. m. 293. raræ sunt. Hinc Vir Cel. J. Erh. KAPPIUS magnam ab orbe literato iniit gratiam, quod eas in novâ editione libri Vavassoris de ludicrâ dictione recudendas curavit. Fuit enim Balzacijs medio superiore seculo elegantissimi Vir ingenii, qui inprimis in literis scribendis magnam nominis celebritatem adeptus est, unde à nonnullis *le grand Epistolier de France* dicebatur, etsi forsan natus magis lepos in ejus Epistolis Latinis, quam in Gallicis occurrat, in quibus, ut eloquentiam ostendet suam à stili Epistolici simplicitate recessit. M. H.

BARLETIUS (*Marinus Scodrensis*) de Vita & rebus gestis *Georgii Castrioti* illustriss. Epirotarum Principis, qui *Scanderbegus* cognominatus fuit. Argentor 1537. fol. Liber rarus dicitur in Bibl. Albini p. 35. n. 392. BAR-

BARNESII (*Roberti*) Liber de *Vitis Pontificum Rom.* excusus est Witeb. 1536. 8. apud Joseph. Klug. cum præfatione Mart. Lutheri. Hunc paucorum foliorum libellum rarissimè inveniri, testatur III. SECKENDORFIUS in Indice III. ad Comm. de Histor. Lutheranismi ad A. 1536. adeò ut pro deperdito haberi possit, uti ipsam ibi Lutheri præfationem ob rerum & verborum pondera integram inseruit; Ut magnas me debere Amplissimo Basiliensium J Cto Jac. Rud. ISELIO gratias, hic publicè profitear, quod is hoc munere literario nuper meam ditare voluerit Bibliothecam.

BARRETI (*Francisci*) *Relatio de Missionibus in Malavar.* Italicè scripta A. 1645. Eà ex communicatione V. Cl. Theoph. Sigefr. Bayeri usus fuit in describenda *Historia Christianismi Indorum* Cel. Mat. Veyff. de le CROZE conf. Bayeri Epist. ad Crozium in *Thef. Epistol. la Croz.* T. I. p. 50.

BARTHOLOMÆUS Anglicus de *Proprietatibus rerum.* Colon. 1481. 4. Lib. rariss. in *Bibl. Albini* p. 69.

BARZÆI (*Casparis*) *Epistolæ de rebus Ormutinis*, quæ inter *Epistolas Indicas* Lovanii 1570. 8. sunt editæ, connumerantur inter libros rarissimos. Erat is *Goeza Zelandus* natione, atque inter
pri-

primos *Societatis Loyoliticæ* parastatas,
 Francisci Xaverii perpetuus assecla, qui
 in Indiam destinatus in urbe *Armuzia*
 (vulgo Ormus) Romanam fidem prædi-
 cavit, multaque ibi per integrum trien-
 nium miraculosa, omnemque fidem su-
 perantia patrasse refertur. Prouti cum
 Goano Collegio totique per Indiam So-
 cietati præesset A. 1553. d. xviii. Octob.
 diem supremum obiit: Sunt vero hæ
Epistolæ ab ipso conscriptæ argumenti
 historici, satisque proluxæ, de rebus *Or-
 mutinis* sive *Armuzianis* deque ejus ur-
 bis ad fidem quam is vocat orthodoxam
 conversione, ad socios Conimbricenses
 & ad Lusitanos, itemque ad ipsum Ig-
 natium Loyolam datæ: Conscripsit ejus
 vitam libris tribus NICOLAUS TRI-
 GAULTIUS Antwerp. 1610. 8. conf.
 Viri Amplissimi, P. DE LA RUE Ge-
 letterd Zeland. pag. 392. 393.

BARZÆI (*Johannis*) Heroum Helvetio-
 rum *Epistolæ* Friburgi 1657. In hoc
 libro rarissimo res ab Helvetiis in specie
 primis libertatis assertoribus gestæ car-
 mine elegiaco describuntur. M. H.

BECKII (*Math. Frid.*) *Martyrologium*
Ecclesiæ Germanice pervetustum Augustæ
 Vindelicor. 1687. 4. V. Thes. Ep. Croz.
 T. I. p. 167.

BEDELLI (*Gul.*) Scripta esse rarissima unusquisque novit. Erat verò is Episcopus Kilmoriensis in Hibernia, singularis pietatis atque eruditionis vir, natus A. 1570. denatus A. 1647. cujus vitam singulari tractatu conscripsit G. BURNETUS, qui simul ejus scriptorum, paucissimorum licet, mentionem facit, inter quæ & sunt *versiones duorum Pauli Sarpii tractatum, Traittè de L' Interdit de la Saintete du Pape Paul V. &c. & Traittè de L' Inquisition*, qui à Bedello in Latinam sunt translati linguam, & dedicati Jacobo I. Regi Angliæ.

BENBELLONÆ (*Antonii de Godentiis*) *ad Pragmaticam constitutionem de Pace Religionis in Comitibus Augustanis Anno 1555. promulgatam* Commentatio Juridico - politico - Historica - Francofurti 1612. 8. Liber rarissimus. Est verò illud *Benbellonæ* nomen fictitium, uti sub hoc nomine latere *Bartholomæum Gerickium* Ictum jam post plures dixerat BAILLET *liste des Auteurs deguisez* pag. 534. & firmavit SCHLUSSELBURG in *Theolog. Calvinist.* p. 25. qui, pro more suo, quo Reformatos insectari solet, Auctorem hunc hominem gnaviter impudentem & audacem nominat. vid. PLACCII *Theatrum Pseudonym.* n. 372. p. 115.

BEN-

32 *A. Bendinellus. Biblia. Hibern. Vandal.*

BENDINELLI (*Ant.*) Vita P. Corn. Scip. Africani Florentiæ 1549. 8. Liber rarus dicitur in Bibl. Albin. p. 67. Ejusdem vero, Annotationes locorum Histor. Gruterus inseruit Lampadi Crit. T. II.

BIBLIA *Complutensia* curante Francisco Card. XIMENIO adornata A. 1515. & sqq. insignis esse raritatis omnes norunt.

BIBLIA *Hibernica* curâ G. Bedelli adornata fuisse in Bedelli vita refert BURNETUS. pag. 120. 131. quanquam ea tum imprimi typis nequiverint, quæ laus quod *Rob. Boyleo* sit relicta, notatur ibid. conf. *Act. Erudit.* 1686. p. 243.

BIBLIORUM *Vandalicorum* mentionem facit Rev. VOGTIUS p. 122. 123. quæ tamen auctorem non habent *Georgium Dalmatinum*, quanquam is eorum curaverit editionem Latinis typis Witebergæ factam: Cæterum verus Auctor est *Primus TRUBER*, a) Evangelicæ Religionis in illis Regionibus Promotor summus, qui jam A. 1563. Tubingæ eadem edi curavit. vid. *Acta Hist. Eccl. Vinariens.* T. I. p. 784. 785. BI-

a) Cæterum & hujus ipsius operâ *Augustanam Confessionem*, Croaticè esse conversam discimus ex catalogo Bibliothecæ Jablonskianæ pag. 133. n. 14. conf. SALIG. *Hist. Conf. Aug.* T. I. p. 714-721. ubi & reliqua Viri præclari tum fata tum scripta enarrantur.

BIBLIOTHECA *Gallo-Suecica*, five, Syllabus Operum selectorum, quibus Gallorum Suecorumque hac tempestate belli proferendi, pacis evertendæ studia publico exhibentur. *Herm. Irenicus* collegit. Accessit Prologus ad Concordiam Germanicam adhortatio. *Utopiæ* apud *Udonem Neminem*, vico ubique, ad insigne veritatis, hoc anno, i. e. 1649. 4. Est is libellus, qui catalogum quasi Bibliothecæ cujusdam exhibet, auro contra rarior, quanquam etiam quatuor solummodo philyris, paginis 28. absolvatur. In hac Bibliotheca libri plures contineri dicuntur, quorum tituli ab auctore à quo conficti sunt, enumerantur, omnesque ad bellum tricennale in Germania gestum superiori seculo pertinent; nimirum, num illud sit jure susceptum, num rectè fœdus cum hæreticis initum? de causis, consiliis, cupiditatibus, quibus est gestum: de eorum astutiis, qui verbo, se esse cupidos pacis ostendunt, re ipsa à nulla re magis abhorrent, aliaque his similia non parum multa: prætereà urbes, ubi libri sint editi, tabernæ bibliopolarum, &, ne quis errare possit, signa, eisdem præfixa, in quibus venales habentur, non magis argute atque ridiculè quam doctè eleganterque significantur. Hujus libelli

mentionem facit *Janus Nicius ERY-
THRÆUS* (i. e. Jo. Victor ROS-
CIUS) in *Epistolis ad Tyrrenum* i. e.
ad *Fabium Chisium*, tum temporis Nun-
cium Apostolicum ac Pacis Westpha-
licæ Mediatorem, deinceps Cardinalem
& Pontificem M. sub nomine ALEX-
ANDRI VII. Tom. poster. ep. LV.
pag. 89. atque hoc de eo fert judicium:
 „ Mihi autor illius operis videtur op-
 „ pido doctus & ingeniosus, & in pri-
 „ mis gnarus earum rerum, quas in iis
 „ libris in disputationem vocari, per
 „ jocum affirmat. Avemus scire, quid
 „ tu, vir prudentissimus, de eo libello
 „ judices. Nam in iis regionibus, in
 „ quibus versaris, eum esse ortum, &
 „ à Germano aliquo conscriptum, om-
 „ nes fere pro certo existimant., conf.
 VOGT. *Catal. lib. rar. sub tit. Irenici*
 p. 332. itemque PLACC. in *Theatr.*
Pseudonym. fol. 396. ubi verus detegi-
 tur Auctor *Isaacus Wolmar*, & indica-
 tur, quod ad Arrestum Parlamenti Ty-
 pographus ad flagellum fuerit condem-
 natus.

BIGNONII (*Hieronimi*) liber de *Electio-
ne Papæ.* Lutet Paris. 1604. Gallico
 stylo eoque paulisper rudiori exaratus
 sub Tit. *Traite sommaire de l' Election
des Papes, composé par M. B. & imprimé*
 mé

mé à Paris 1604. Liber rarior, qui varia notatu haud indigna continet. Ejus recensionem brevem dat Cl. MAICHELIIUS in *Lucubrationibus Lambethanis* p. 127. sq.

BISCIOLÆ (*Lælii*) *Horæ Subcesivæ*, sive Explicationes & emendationes Variorum auctorum tam Græcorum quam Latinorum. Ingolst. 1611. fol. Lib. rarus dicitur in Bibl. Albini n. 210. p. 18.

BISMARCI (*Job.*) *Vitæ & res gestæ Theologorum præcipuorum &c.* Halæ. 1614. 4. Opus infrequens & non facile obvium, teste WITTENIO in præfat Memor. Theolog. decade I. p. 17. complectitur autem XXV. Theologorum Wittebergenfium vitas à se & aliis elucubratas & uno fasciculo collectas. v. *Biblioth Reimm.* p. 157.

BLANCCUCII (*Benedicti*) *Indices tres observationum Miscellanearum*, variarumque lectionum, quibus Veterum scripta partim emendantur, partim illustrantur. Rom. 1595. 4. Est liber rarissimus, uti vel ex epistolis Grævii & Heinsii mutuis colligitur, a) quippe
C 2 quo-

a) vid. Syllog. Epistolar. à P. BURM. editar. T. IV. p. 249. ubi GRÆVIUS ad N. Heinsium ita: „Vidistine Q. *Marii*
Mat-

36 *N. Blesd. F. Blondus. Boccat. A. Bocchus.*

quorum neuter cum oculis usurpasse videtur: Extat vero is in Bibliotheca *Bremensi* publica.

BLESDYKII (*Nic.*) *Historia Davidis Georgii* &c. Daventr. 1642. 8. Erat auctor ipsius *Davidis* (vulgo *Joris* dicti) gener; fatorum, dogmatum, morum, bellorum, schismatum & arcanorum ejus Sectæ ita conscius, ut deinceps ad frugem redierit, hancque doctrinæ & vitæ, raro obviam, consignaverit *Historiam*.

BLONDI (*Flavii*) *De Roma triumphante* Libri X. Paris. 1533. 8. Rari. vid. *Bibl. Misc. Hamb. T. III. p. 574.*

BOCCATII (*Job.*) *Genealogia Deorum*, cum annotat. Jac. Micylli. *Idem* de montium, sylvarum, fontium, lacuum, fluviorum, pagorum & marium nominibus Basil. 1532. fol. Lib. rar. in *Biblioth. Albini* p. 18.

BOCCHI (*Achillis*) *Symbolicæ quæstiones. cum figuris.* Bonon. 1574. fol. Lib. rarissimus in *Bibl. Albini* p. 46.

BOL-

„ *Mattii* libros opinionum, & *Benedicti*
„ *Blancucii* *Miscellaneas* observationes. „
Cui deinde respondet HEINSIUS l. c.
p. 252. „ *Q. Marii Mattii* libellos duos
„ criticos diversa editos forma possideo,
„ *Benedicti Blancucii* *Miscellaneas* ob-
„ servationes nec videre memini, nec ubi
„ terrarum in lucem sint emissæ fat scio. „

BOLDUCIUS (*Jac.*) de Oggio Christiano Lugduni 1640. 4. Lib. rarus in Bibl. Albini p. 73.

BOLSECI (*Hieronymi*) *Historia Job. CALVINI*, jure liber admodum rarissimus, quem paucis videre contigit, præeuntibus aliis vocatur à Cl. **VOGTIO** p. 129. Ejus tamen, eodem agnoscen- te aliquot editiones prodierunt. Mihi ad manum est Coloniensis apud Ludovicum Aleatorium & hæredes Jacobi Soteris 1580. in 8. In averfa paginæ facie comparet Calvinii effigies cum hac Epigraphe: Joannis Calvinii Hæresiar- chæ funesta estigies. Subjungitur dein- de dictum Petri 2. *Ep. II. Novit Dominus pios de tentatione eripere &c.* Cæ- terum, quam suspectæ fidei autor Bol- secus fuerit, docuit **BÆLIUS** in Dict. docuerunt alii. Ipsos quin etiam cor- datiores inter Romanenses talium nuga- rum pudet. Immo eorum nonnulli non possunt non debitam Calvino castitatis & sobrietatis laudem tribuere. Mirum in- terim non est, Viros magnanimos, qui tanto cum successu Babylonem debella- runt, irritasse crabrones. Hinc Coch- læum Lutherus, Bolsecum Calvinus Angelum Satanæ est expertus, alii alios. M. H.

38 *Bonavitus. R. Botereus. C. S. Bovillius.*

BONAVITI (*Marci Mantuæ*) *Observationes legales.* Venet. apud Jo. Gryphium 1545. 8. Lib. rariss. Bibl. Alb. pag. 202.

BOTEREI (*Rodolphi*) in *Magno Franciæ Consilio Advocati Commentariorum libri septendecim de rebus in Gallia ac pæne toto orbe gestis ab Anno 1594— ad ann. 1610. Parisiis 1610. 8. 2 Voll.* In hisce commentariis (sunt vero ii rariores, uti ex *vita Casauboni* addiscitur pag. 17.) omnem fere vitæ rerumque ab Henrico IV. gestarum seriem habemus: Est ceteroquin non lenis auctor sed mordax adeo in Reformatos, ut nil supra, quippe quos ipse pro more seculi *Novatores* vocat; ac livida invidia infectus, uti patet ex ejus *descriptione Th. Bezæ* viri sanctissimi. vid. Cl. ALMELOVEEN in *Vita Casaub.* l. c. Scripsit idem ceteroquin & *Historiam urbis gentisque Carnutum.* Paris. 1624. 8.

BOVILLI (*Caroli Samarobrini*) *Doctoris Sorbonici Epistolæ* jam à Rev. Vogtio pag. 134. in rariorum librorum centum referuntur, Sed *Magnus CRUSIUS* Vir Cl. in *dissert. Epistolica ad Chr. Wormium* pag. 49. etiam commemorat *Ejusdem Quæstionum Theologicarum Libros VII.* quibus adjuncti sunt *Ejusdem Dialogi duo de Trinitate, ad Jacobum*

C. S. Bovill. M. Z. Boxhorn. Brantome. 39

cobum Fabrum Stapulensem Præceptor-
rem suum, Impress. prelo Ascensiano
A. 1513. in folio.

BOXHORNII (M. Z.) Syntagma poë-
tarum Satyricorum minorum de cor-
rupto reipublicæ statu A. 1633. 12. vid.
Rev. VOGT. Catal. p. 464. sub. tit.
POETÆ.

BRANTOME. Memoires de Messire de
Pierre de Bourdeille Seigneur de BRAN-
TOME contenans Les Vies des Hom-
mes Illustres & grands Capitaines e-
trangers de son temps. Leid. 1666. 12.
T. II. *Ejusdem* Les vies des hommes
illustres & grands Capitaines Francois
de son temps. ib. 13. T. IV. *Ejusdem*
Les Vies des Dames illustres de France
de son temps. Leide 1665. 12. *Ejus-*
dem Les Vies des Dames galantes de
son temps. Leide 1666. 12. T. II.
Autorem istum rarò alias obvium sæpe
citatur BÆLIUS in Diction. Conferri
quoque debent, quæ de eo habet CO-
LOMESIUS Opp. edit. Fabric. pag.
841. 842. Elucet in his commentariis
nativus quidam veteris illius linguæ Gal-
licæ lepos, & notitia curiosa plurima-
rum rerum in aulâ Gallicâ gestarum,
multæque occurrunt historiæ arcanae,
in voluminosis aliorum operibus vix
inveniendæ; Major tamen regnaret ^{à nati-}

40 *Brantome. J. Brac. J. A. Brassic. Brem.*

Beux, nisi auctor jam grandærus, labili memoriâ fretus calamum arripuisset. Sed Commentarius ejus de Feminis impudicis, quas ipse forsan ex primis *Dames Galantes* vocavit, ob patefacta plurima Veneris Eleusinia, quibus castos oculos animosque offendit, qui legatur, indignus est, etsi reliquos ejus commentarios raritate superare videatur. M. H.

BRACELLIUS (*Jac.*) de bello Hispaniensi. de claris Genuensibus &c. Paris. 1520. 4. vid. *Bibl. Albin.* p. 64.

BRASSICANI (*Jo. Alex.*) Πρω, omnis. Auctor Poëta erat & Orator à Cæsare laureatus; formulis Anselmianis. 1519. 4. Auctor iste Ulricum HUTTENUM imitatus, cujus *Ovris* notus est, hoc carmen pro illa temponem ratione non inelegans composuit. M. H.

BREMEN. Der Erentrichen Stadt BREMEN Christlike Ordeninge na dem hilligen Evangelio thom gemenen nutte sammt etlicker christlicker lere erer Predicanten. Gedruckt tho Magdeborch dorch Michel Lotther 1534. in 12. 10 Bogen. Libellus rarissimus vel in ipsa urbe patria Bremensi v. SALIG *Hist. Aug. Confess. T. III. pag. 717.* Quanquam tria tamen ejus exemplaria mihi apud amicos Bremenses sint visa & manibus tractata. Est verò notandum,

dum, in hoc libello sub auspiciis *Jo-*
hannis BUGENHAGII Pomerani (cu-
 jus & præfatio extat præmissa) compo-
 fito, *partim* rigidiorum Lutheranorum
 sententiam de præsentia reali corporis
 Christi *in, cum, & sub* specie panis &
 vini, rudibus admodum verbis propo-
 ni, vid. pag. 46. b. pag. 30. a. unà cum
orali manducatione *corporis & sanguinis*
Christi p. 32. a. *partim* verò, vehemen-
 tioribus verbis denigrari eos, qui nec
 oralem illam manducationem statuunt,
 nec Christi corpus adesse posse specie-
 bus panis & vini contendunt; Quippe,
 quos non solum videmus dici *Sacramen-*
tarios, sed & comparari *Anabaptistis Mo-*
nasteriensibus, & seditiosis quietis pu-
 blicæ turbatoribus, uti admodum in-
 vidiosè *Papistæ* cum his conjunguntur,
 quando p. 35. a. dicitur: *Also helpet de*
eine Duvel dem anderen unde mögen wol
beide Sacramentschender beten: Genne (de
Papisten) *vorvört venter & ambitio, Des-*
se (de Sacramentisten) *bedreget, frouwe*
bulde, des Duvels hore, ere egen vornuft,
minschen Klockheit unde gedanken. Ne
 multa commemoremus alia, ex quibus
 constat, quam rigorosum illud *Edictum*,
 tum adversus Zwinglii assæclas editum,
 non tam Magistratum, quam ipsos Pa-
 stores Lutheranos habeat auctores, &

42 *R. Breton. M. Brinv. Brouw. Brownist.*

quam illud ipsum tamen, minimè concernat, vel posteriorum temporum *Reformatos*, vel *Alb: Hardenbergium*, & alios, qui, quam longè abfuerint ab illis characteribus, luculenter constat.

BRETON (*Raimundi*) Catechismus Caribano-Gallicus: Eum licet rariorem, inter suos numerabat *Jo. Christoph. Wolfius*. v. *Thef. Epist. la Croz. T. II. p. 236.*

BRINVILLIERS (*la Marquise de*) v. **NIVELLE.**

BROUWERI (*Christoph. Soc. Jes. Presbyteri*) *Fuldensium Antiquitatum libri III.* Antwerp. 1612. 4. constat 2. Alphabetis. Erat Auctor Arnhemio-Gelrus, in omni historia & elegantiori litteratura versatissimus, cujus uti omnia scripta sunt rara (v. **SCHELHORN.** *Amoenit Liter. T. II. p. 346.*) magnique semper æstimata ab eruditis, ita inter hæc non minimum est hoc *Fuldensium Antiquitatum* opus, quod multa continet egregia, quæ præter Fuldensis Monasterii Historiam, diversas Germaniæ antiquitates oppido illustrent. In catalogo *Biblioth. Hasæanæ p. 310. Libri rari* titulo hoc opus insignitur.

BROWNISTARUM Confessio. Integer titulus ita se habet: *Belydenisse des Geloofs, ofte Verantwoordinghe van foodaanighe Christenen, welke door-*
gaans

gaans (doch t' onrecht) Brownisten genoemdt woorden tegens d' aanteygingen, die hun van d' Opperhoofden en Leeraaren in de Hooge School van Oxford te laste geleyt worden, in hun antwoord op d' ootmoedige Verfoek-bede van de Predikanten van Engeland: Verfoekende de hervorminge van sekerere ceremonien en misbruyken in de Kerke. Amst. 1670. in 8.

Horum autem Brownistarum auctor non est famosus ille Thomas Brown, qui librum de Religione Medici, laudatum ab his culpatum ab illis scripsit, uti quidam, sed falso, sibi persuadent; verum, **ROBERTUS BROWN**, qui antea Londini Minister erat, postea sectam hanc constituit, denique, uti quibusdam videtur, ad Ecclesiam Anglicanam reversus est.

BRUCCIOLI (*Antonii*) *Biblia S. V. & N. T. in linguam Toscanam translata* Venetiis 1532. 4. Videmus à communi aliorum Catholicorum ratione recessisse hujus versionis auctorem, (cum non Versionem Vulgatam sed Hebraicam veritatem & cum primis Pagnini versionem fuerit secutus,) ea propter virgula censoria notatum a Pontificiis, atque in prohibitorum librorum numerum relatum, docente **RICH. SIMONIO** in
Hist.

Histor. Crit. Vet. Test. L. II. c. XXII. p. m. 333. & J. le LONG in Biblioth. Sacr. P. II. p. 125. 126. Quæ & ratio est, quod inter rariores libros connumeretur hæc translatio. Ceterum & cum Commentariis ejusdem, & Epistola ad Renatam Galliæ, Ferrariæ Ducissam, eadem hæc Versio prodiit 3. Voll. fol. Venetiis apud Bartholomæum Zanettum 1540. *Hæc inter ceteras Bruccioli translationis, (sunt verba SIMONII in Disquis. Crit. cap. 29. p. 193.) editiones utilissima videtur, quia in ea reperiuntur notulæ non omnino contemnendæ, cum epistola ad Renatam Franciæ, Ducis Ferrariæ tunc Conjugem, in qua pluribus Author contendit, damnandas non esse SS. Versiones lingua vernacula editas, easdemque miris modis extollit.*

BUCERI (*Martini*) uti omnia scripta, cum primis quæ dicuntur *Anglicana*, recte jam notante Rev. VOGTIO p. 149. & 150. sunt rariores, ita cum primis in hunc numerum recensuerimus, Ejus Tractatum, *De vera Ecclesiarum doctrina, ceremoniis & disciplina reconciliatione & compositione ad Albertum Pigbium.* Argentorat. 1542. 4. Porro, Ejus librum *Von der Wahren Seelencur*, Strasburg 1538. de quo SCHELHORNIUS, in *Amoenit Literar Tom. V.*

G. Bulloc. *J. le Buy. Der Byenboek.* 45
p. 261. Itemque Tractatum, sub tit.
Constans defensio ex SS. &c. de Christiana
Reformatione Hermanni Episcopi Co-
loniensis Genev. 1613. 4. Quæ tantæ
raritatis est Apologia, ut vel ex *Sec-*
kendorffii Historia Lutheranismi Lib. IV.
§. 32. edit. Germ. p. 2201-2225. (ubi
Buceri scripta enarrantur,) constet, nec
SECKENDORFIUM, nec ejus Me-
taphrasten JO. FRICKIUM hanc un-
quam oculis usurpasse. v. *Reimm. Bi-*
blioth. p. 847.

BULLOCI (*Georgii Theol. Prof.*) Oeco-
nomia methodica concordantiarum Scri-
pturæ S. Antverp. 1572. fol. Ex officina
Christophori Plantini. Hujus libri
pretiositas & raritas laudatur à Doct.
HARENBERGIO in *Biblioth. Mis-*
cell. Hamb. T. III. p. 571.

le BUY (*Jonæ*) *Commentarii in Apocalypsin.*
Laudantur à Viro summo Sam. BO-
CHARTO in *Hierozoic. Opp.* Tom. II.
l. 3. c. 6. fol. 770. appellante Auctorem
Virum eximium & harum rerum cal-
lentissimum. Est vero nullum amplius
dubium, quin *Petrus LAUNÆUS* eo-
rum sit Auctor. conf. *PLACCII Thea-*
trum Pseudonymorum fol. 493.

Der BYEN-boek. 2 Deelen het eerste
Deel van de Prelaten; het ander van de
ondersaten in Swol. 1488. fol. Lib. rarus
in *Bibl. Albin.* p. 261. dicitur. CÆ-